

Izdaje se
svaki drugi
mėsec.

Uredništvo
i oprava
u Petrinjskoj
ullici br. 365.

Jugoslavenski STENOGRAFI.

Stoji
na cėlo lėto
1 fr. 40 n.

Pojedini listovi
po 25 n.

Rukopisi se
ne vraćaju.

Izdavatelj i urednik

Ant. J. Bezenšek.

Broj 6.

U Zagrebu, mėseca januarja 1877.

Tečaj I.

Stenografija i Slovenci.

Narod, koji je navdušen za znanosti i umetnosti, imade pred sebo bodoćnost. To je istina, kojoj potvrđuje povest sama, kder koli jo odpremo. Da med takove narode spada narod slavjanski, to je svakemu od nas znano, kdor se samo malo ozira na razvoj znanosti i umetnosti v današnjem veku. Ne bodemo na tem mestu razpravljali o tem, da-li je stenografija znanost, da-li je umetnost, nego samo z veseljem konstatujemo, da se ona poleg vseh drugih znanosti i umetnosti, koje so narodom novega veka znane, i koje so od njih gojene, med Slavjani prav lepo razvija. Nij pako namen temu članku, obzirati se na vsa plemena naroda slavjanskoga — bilo bi to za jeden članek preobširno, — nego danes ćemo si pogledati samo Slovence, kako oni v stenografiji napreduju.

Da smo Slovenci posebno daleko napredovali v stenografiji, to imamo zahvaliti našim srednjim školam, ki v tem obziru hvalevredno deluju; a mi samo pravimo „v tem obziru“, ker drugaće, kar se tiće našega materinega jezika, na kterega se premalo ozirajo, so one ne samo hvale nevredne, nego zasluđuju po vsej pravici grajo! — Našej mladeži se skoro na vseh gimnazijah i realkah prilika daje, da se more učiti stenografije. I to priliko ona tudi marljivo upotrebljuje, tako da sigurno na vsakej srednjėj šoli znada 70% dijakov stenografovati. Med gg. profesorje, koji so si za razširjevanje stenografije med Slovenci osobitih zaslug pridobili, spadajo prof. Ivan Krušič i njegov prednik prof. dr. G. A. Lindner v Celju, prof. Šantel v Gorici, prof. Heinrich v Ljubljani, prof. dr. Niće i pred nekoliko leti posebno prof. Lipež v Mariboru, prof. Wolf v Gradeu, dir. Fichna v Ptuju itd.

Na vsučiliščih, koje Slovenci obiskuju, n. pr. v Gradeu, Beču i Pragi, predava se stenografija, kder se lahko nadalje v tej stroki izobrazuju. — V obće pak skoro vsi slovenski dijaci — kakor tudi nemški, — koji so na teh vsučiliščih, stenografuju predavanja profesorjev, kar jim znatno olahkoćuje posel i osigura mnogo bolji

napredek, nego-li ga morejo storiti oni slušatelji, ki stenografije ne umejo. — Trebalo bi, da se v ta primer ogleda tudi zagrebško vseučilišče, kder še nij (razven morda dveh slušateljev) sedaj nobenega stenografa! —

Kakor dakle sedaj stoji stenografija med slovensko mladežjo, nadjati se moremo najlepše bodočnosti.

A imamo tudi med odraslimi zabilježiti znaten broj takovih, koji so vešči stenografiji, i koji se za njo mnogo zanimajo. Najlepši dokaz temu je, da ima „Jugosl. Stenograf“ med Slovenci tako lep broj naročnikov; preko 80% njegovih abonentov je Slovencev. (Živili!) Al razven tega nam slove kot izvrstni stenografi možje, kojih imena so vsakemu strokovnjaku znana; naj napomenemo med drugimi samo rajnega dr. Ribiča (vid. njegov spis „Stenografija“ v listkih „Slov. Naroda“), g. Tanšeka, bivšega stenografa v drž. zboru v Beču i v dež. zboru v Ljubljani, g. dr. Štempiharja, sedanjega stenografa u dež. zboru v Ljubljani, g. J. V. Supána v Celoveu i rajna dobra strokovnjaka prof. Vinkovića i Hafnerja, kojih delovanje je našim čitateljem vže znano iz 5. broja. Razven tih je še lep broj drugih dobrih strokovnjakov različnih stanov i razne starosti; osobito moramo v tem pogledu pohvalno omeniti čč. duhovnike slovenske i bogoslovce, koji se mnogo za stenografijo zanimajo.

To je za prvi tečaj našega lista dosta veseli pregled stanja stenografije v našej milej domovini, koji se more smatrati vrlim temeljem za bodoči razvitek te znanosti med južno-slavjanskimi plemeni. Daj Bog, da bodemo koncem leta 1877. v stanju opisati razmerno še lepši razcvet stenografije ne samo pri Slovencih, nego isto tako pri Hrvatih i Srbih!

Jugoslavenska stenografija.

(Piše Ant. Bezenšek.)

(Dalje.)

Zaimena.

§. 32. Jer se zaimena u govoru često nalaze, trebaju kratkoga i točnoga naznačivanja. — Većinom su pokraćena kao sigle, a nekoja su sasvim izpisana.

Vidi prilog §. 32., gdje su sve vrste zaimena navedene s obzirom na njihovu deklinaciju.

Prevod primjera.

Osobna i posjedovna zaimena.

Bog govori: pomozí si sam, i pomoći ću ti i ja. Bog te miluje, radi toga

Zaimena.

§. 32. Ker se zaimena v govoru često nahajajo, trebajo kratkega i točnega naznačevanja. Z većino so pokraćena kakor sigle, a le nektera so čisto izpisana.

Vid. pril. §. 32., kder so vse vrste zaimen navedene z obzirom na njihovo deklinacijo.

Prevod primerov.

Osebna i prisvojivna zaimena.

Bog govori: pomozí si sam, in pomoći ćem ti tudi jaz. Bog te miluje, radi

te i kara. Ako ti ideš, idem i ja sa svojom ženom. Svaki čovjek je sebi najbliži. Svaka služba svoju plaću zahtjeva. On je sama sebe ubio. Ja se brinem za domovinu, ti pak za roditelje. On je meni javio, da je njegov brat mrtav. Kad budu psi ljudi, onda budeš i ti čovjek. To je tvoja sablja, a to je moja puška. Svakomu svoje. Liepa naša domovina. Svoji k svojim. Ja bi ti dao i kapu s glave.

Pokazna zaimena.

Djelo je koristnije, nego lenost; onim se jači telo, a ovim slabi. Onomu čovjeku, koji je mudar, je i jedno oko dosta. Turci se mnogo ponose time, da se nisu u inoj vjeri rodili, nego u mohamedanskoj. Taj čovjek nije pri pameti. Iste dužnosti, ista prava. Na takav način ne budeš do toga došao. Sada nije govor o tom. Kako ti meni, tako ja tebi.

Upitna i odnosna zaimena.

Koje srce nije zaplakalo? Tko je još pri meni? Čije je to diete? Koji je imao dvie puške, taj je dao jednu onomu, kojemu je Turčin oduzeo sve. Koji ljudi neznadu mnogo, najbolje da negovore. Harač u Bosni mora platiti svaki, koji nije Mohamedanec. To je junak, kojemu nema para. Nitko od nas nije u starosti isti, koji je bio kao mladić.

Neopredieljena zaimena.

Svaki čovjek, svaka životinja, svaki kamen je navjestnik mudrosti, moći i dobrote božje. Netko je došao. Svako je sebi najbliži. Neka neopisiva radost zavladała je tada. Čovjek treba svaki dan razmišljati, koliko Bogu i ljudem zahvaliti ima.

tega te tudi kara. Ako ti ideš, idem tudi jaz s svojo ženo. Vsak človek je sebi najbliži. Vsaka služba svojo plačo zahteva. On je sam sebe ubil. Jaz se brinem za domovino, ti pa za roditelje. On je meni javil, da je njegov brat mrtev. Kadar bodo psi ljudje, ondaj bodeš i ti človek. To je tvoja sablja, a to je moja puška. Vsakemu svoje. Lepa naša domovina. Svoji k svojim. Jaz bi ti dal tudi kapo z glave.

Kazavna zaimena.

Delo je koristneje, nego lenost; onim se jači telo, a ovim slabi. Onemu človeku, ki je móder, je tudi jedno oko dosti. Turci se mnogo ponose tim, da se niso v inej veri rodili, nego v mohamedanskej. Ta človek nij pri pameti. Iste dolžnosti, ista prava. Na takov način ne bodeš do tega došel. Sedaj nij govor o tem. Kakor ti meni, tako jaz tebi.

Vprašavna i povračavna zaimena.

Koje srce nij zaplakalo? Kdo je še pri meni? Čije je to dete? Koji je imel dve puški, ta je dal jedno onemu, kojemu je Turčin oduzel vse. Koji ljudje ne znado mnogo, najbolje da ne govore. Harač v Bosni mora platiti vsak, ki nij Mohamedanec. To je junak, kojemu nema para. Nikdo od nas nij v starosti isti, ki je bil kakor mladič.

Nedoločna zaimena.

Vsak človek, vsaka životinja, vsak kamen je navestnik módrosti, moči in dobrote božje. Nekdo je došel. Vsakdor je sebi najbliži. Neka neopisljiva radost zavladała je tedaj. Človek treba vsaki dan razmišljevati, koliko Bogu i ljudem zahvaliti ima.

(Dalje.)

Brzina govora.

Priobćio Pievačević.

Neki statistik je proračunao, da mužkarac svaki dan napunjuje poprečno tri sata govorom. Sto rieči na minutu čini 29 tiskanih strana u osmini u jednom satu. Po tom govori dakle svaki 600 tiskanih stranâ na tjedan ili 52 jaka svezka u godini. Ovo proračunanje valja samo za muževe. Govor liepoga spola nije se usudio onaj dotični učenjak proračunati. — Jošte interesantnija jest ova statistika: Neki je statistik proračunao broj redaka — ako se steno-

gram s običnim slovi pretiska — koji jedan govornik stenografu u jednoj minuti podati može. Kako je poznato, jesu najslavniji današnji govornici Francezi, izuzamši španjolskoga čuvenog državnika Emilija Castellara. Po tom proračunao je, da Thiers podade 22, Rouher 20, a Jules Favre 15 redaka u jednoj minuti. Dupin pako zadaje stenografom najveći posao. Okretnost njegova govora tolika je, da se je znao broj redaka u jednoj minuti na 24 (reci dvadeset i četiri) povisiti.*) Madama de C. — tako piše neki francuski časopis — začuvši ovu statistiku, uzkliknula je: „Jao, kako je to neznatno! Statistika njihova govora pokazuje 24 redaka u minuti kao najveći stupanj; ja pako izrečem ih lahko do 40 u minuti a nisam ni najmanje, niti neću da budem narodnim zastupnikom.“

Dopis iz Zagreba.

(O potrebi stenografije.)

„Stenografija je umjetnost,
ali je veća umjetnost strpljivost (? Ured.)
kod učenja stenografije.“

Klopstock.

Imade ljudi u svijetu, koji rado sude o stvarih, koje nerazume podpuno; pa tako se često sbiva, da je njihov sud nepovoljan i posve protivan sudu strukovnjaka. To možemo opaziti — akoprem u nas veoma riedko — i glede stenografije. No nije vredno baviti se s takovimi redkimi iznimkama, nego predjimo na one elemente, koji umjetnosti našoj nisu protivni, al se naprama njoj posve apatično drže, te su time stvari tako malo na korist, kao oni prvi na štetu.

Prije svega ćemo napomenuti naše srednje škole. Poblize se u taj predmet ovdje upuštati nećemo, jer je o tom onako bio govor u 3. broju „Jug. Sten.“ u članku „Stenografija i hrv. škole“. Samo izrazujemo želju, da bi skoro čuli, da se je na mjerodavnom mjestu ona pozornost članku posvetila, koju zbilja zaslužuje. (To i mi želimo! Ured.).

Prelazimo na naša društva, kojim je svrha „medjusobno nabrozanje“. Je-li nebi bilo umjestno, da bi se i članovi tih društva nekoliko pobrinuli za stenografiju? U Zagrebu imademo 2 takova društva: trgovačko društvo „Merkur“ i „tipografičko društvo“. Od kolike je koristi stenografija za članove prvoga navedenoga društva, za trgovce, za to mislim, da je najbolji dokaz, što se na svih trgovačkih akademijah i školah predava taj predmet, i što možemo često čitati razpise služba za knjigovodje itd., gdje se ili izrično zahtieva ili kao osobita prednost iztiče znanje stenografije. A što da rečem o „tipografičkom društvu“? „Tipograf nebi smio biti nijedan nevješt stenografiji“, to je kazalo više učenih stenografa, uz što i mi pristajemo. Tomu društvu bila bi prva dužnost medju svimi inimi društvima, da

*) Brzina govora dra. Makanca u hrv. saboru sigurno neće biti mnogo manja.
Opazka saborskoga stenografa.

čim prije uvede za svoje članove predavanja stenografije. Uzmimo samo, kako bi dobro bilo, kada bi nekolicina hrv. slagara znala stenografovati; jerbo ako koji govornik n. pr. u saboru govori, moraju na njegov govor hiljade čitatelja nestrpljivo čekati kroz više dana, — dok naime stenograf dospije, da prepíše stenogram u obično pismo te ga predade slagaru — a inače mogao bi dotični govor odmah poslie sjednice u stenogramu izpravljen ići u ruke slagara-stenografa. (U novije doba u ostalom nije više to ništa nova; u Njemačkoj i Italiji imade već dosta takovih slagara. I mi sami smo vidili nekoliko knjiga, gdje stoji na koncu opazka: „Složeno po stenografskom rukopisu“. Ured.) Dakako mora biti dotični slagar potpunoma vješt jeziku i stenografskomu sustavu.

Opisav u kratko potrebu stenografije naročito za spomenute dvie struke, preporučam još jednom svim, a navlastito ovim društvom, da uvedu za članove, koji imadu do toga veselje i sposobnost, stenografska predavanja. — Da ovom prigodom navedem rieči prof. stenografije K. Faulmanna, kako on razlikuje obično pismo od stenografije: „Čovjek pišući običnim pismom naliči pješaku, a čovjek stenografujući hrlećemu parovozu“.

Jer već govorim o stenografskih odnošajih u Zagrebu, neka mi bude dozvoljeno spomenuti, da dosada nisam opazio, da-li se naš krasni spol za taj predmet štogod brine? (Nam je poznato par hvale vrednih iznimaka. — Da se pako vidi, kako se u obće stenografija i medju tim spolom širi, moramo kazati, da je učilo pr. god. Gabelsbergerovu stenografiju 1258 dama. i to 262 više nego predprošle godine. Ured.) Nadamo se, da nam u buduće i s te strane neće uzmanjkati marljivih pristaša, ili bolje — pristašica.

Od neobhodne nam je takodjer potrebe „stenografsko društvo“, bez kojega je mučan posao razširivanje stenografije. U takovu društvu pako sakupe se i sposobne sile u složan rad, i nadju se potrebita materijalna sredstva; — a jedno i drugo je neobhodno potrebito, ako se želi svrha postići.

A. G. [X.] M.

Glasnik.

Stenografiju na kr. vel. gimnaziji u Zagrebu predaje kako prošlih, tako i ove godine izpitani učitelj A. Bezenšek u 2 tečaja. U I. tečaj upisalo se je toliko djaka, da se je morala paralelka načiniti; u I.-A. teč. ima 44, u I.-B. teč. 25 djaka. U II. tečaju 10. Osim toga uči petorica privatno kod istoga učitelja stenografiju. Skupa dakle uče se 84 djaka. — Nadamo se, i skrajno doba je, da se jednom na zagrebačkih srednjih školah uvede stenografija kao relativno-obligatan predmet; a tada će se broj djaka sigurno još podvostručiti. Mi nerazumijemo, što treba tu još čekati, jer je obće poznato, da se gg. sveučilištni profesori tuže, da nemogu s predavanji napried, i da nikada nemogu toliko materijala uzeti, kao što bi trebalo, jerbo su primorani strašno polagano tumačiti, da ih slušatelji s običnim pismom sliediti mogu. A tomu zlu moći je jedino time doskočiti, ako budu slušatelji vješti stenografiji, kao što su vješti n. pr. na njemačkih univerzah skroz i skroz, gdje je faktično nestenograf dandas već

biela vrana. — Izrazujemo dakle opet u interesu same stvari ne samo našu, nego i obću želju, neka se od mjerodavne strane čim prije u tom pogledu shodna odrediti izvole!

Odluka vrhovnoga sudišta o stenografiji. Prije nekoliko mjeseci dodje pred vrhovno sudište u Beču parnica sbog toga, što je jedna izprava (Urkunde) bila pisana stenografskim pismom. Jedna stranka tvrdila je, da izprava nemože vrediti, pošto je tako pisana; nu vrhovno sudište zabaci prigovor ove stranke, te izdade time načelnu odluku, da obstojeći zakon nepreči, da se izprave pišu stenografski.

Kako se stenografija širi. Po knjigi „Jahrbuch der Schule Gabelsbergers“, koju je izdal kr. sten. institut v Draždanih prošli mesec, znamo da se je l. 1876. učilo stenografijo skupno 20.872 osob (med njimi 1258 ženskoga spola). Od tih otpada na nemško stenografijo 16.441 osob, na slavjansko 1480, na talijansko 1170, na madjarsko 1183, na švedsko 478, na rumunsko 59, na dansko 41, na finsko 20 osob. — Učiteljev stenografije bilo je 776 (med njimi 147 izpitanih). Stenografija se je predavala na 447 zavodih, med njimi na 24 obligatno.

II. poglavje nauka o stenografiji (korespondenčno pismo) bodemo gledali da svršimo v prih. 2 brojih. Nauk o debatnemu pismu, ki je za naše čitatelje manje važnosti, ne bodemo odmah nastavljali, nego kasneje. A za to bodemo donášali v „prilogu“ zanimive — koliko mogoče izvorne — spise zabavne i poučne v prozi i verzih. Ured.

Književni oglas.

Od mnogih stranij, posebno od mojih prijateljev v Zagrebu, v Ljubljani, v Celju, v Pragi itd., bila mi je prijavljena želja, da bi izdal v posebnej knjigi opis mojega lanskega potovanja iz Zagreba do Prage, i mojih izletov iz Prage na različne strani Česke, Moravske itd., s posebnim obzirom na narod, kraj i dotične znamenitosti. A čas mi nij dopušćal, da bi prej bil mogel tej želji zadovoljiti, nego tekak pred nekoliko tedni sem se latil dela, ter ga namerjavam najdalje za mesec dnij svršiti.

Važnost potopisev v vsakej literaturi je obće priznana. Mi imamo v našej književnosti vsake stroke nekaj: od jedne već, od druge manje, — a potopisov je sigurno najmanje, i to posebno takih, iz kterih bi se učili spoznavati bratske narode. Većinom erpimo v tem obziru naše znanje iz tujih izvorov, ki vsakako nemajo tolike vrednosti, kakor domači izvori. V tej knjigi čem se v prvej vrsti ozreti na naše severne brate Čeha i njih zemlje, Česko in Moravsko, a ne bodem pozabil tudi o lepem našem jugu o Slovenskej i Hrvatskej progovoriti. O vsem tem pisal bodem dakako toliko, kolikor mi bude dopušćalo znanje i stanje, i kolikor bude mogoče pisati z obzirom na prostor knjige, koji v naših razmerah ne sme biti preobširen.

Pozivljem torej najuljudnije s tim na naročbo ali predplato na knjigo

„Jug i sever“,

Potopisne črtice iz Česke, Slovenske i Hrvatske,

ktera bude izišla meseca februarja v slovenskem jeziku i obsegala kakih 6—9 pol običnega tiska. Cena 50 novč. (s pošto 60 novč.). Novce lahko naši gg. abonenti pošljejo zajedno z naročnino na „Jug. Sten“. — V Zagrebu 15. jan. 1877. Ant. Bezenšek.

POZIV.

Korak, kojega smo početkom tega leta storili, ko smo počeli naš list izdovati, bil je vsakako velevažen. O velikej važnosti tega koraka bili smo sigurno mi najbolje osvedočeni, pa zaradi tega razmišljevali smo prej, nego smo ga storili, vsestranski, je-li je prikladno ta korak storiti, je-li ga bo de mogoče, i kako ga bo de mogoče nadaljevati? — Na naše veselje moramo priznati, da se nismo glede naših nazorov i namer v nijednem pogledu prevarili. V javnosti storjen korak je namreč bil od vseh stranij z odobravanjem pozdravljen; ne samo Slovenci izrazovali so v svojih listih svoja pohvalna mnenja o našem podvzetju, nego isto tako tudi Hrvati i Srbi; no razven tih vzbudil je naš list pozornost med bratskimi narodi, ki nam na severju stanuju, i ki so na tem polju vže jako daleko dospeli: to so bratje Čehi i Poljaki. A znanost ne pozna meje med narodi, ona se širi povsod tamo, kder bivajo ljudje, koji imajo za njo smisla; znanost se ne brine za političko mnenje, i ovo stavi se tamo na stran, kder je govor o znanosti. Kako istinitost tega nazora Nemci i drugi naobraženi narodi spoštujou, o tem smo se mogli prepričati tudi glede našega podvzetja. Prvi strokovnjaki na polju stenografije med Nemci, prva njihova stenografska društva opazovala so pozornim okom naše korake, i v njihovih strokovnih novinah čitali smo dosta hvale o našem podvzetju.

Naj nam bode dovoljeno navesti samo jedno iz spisa „Jahresbericht erstattet bei der XV. Generalversammlung der Gabelsberger Stenografenvereine im Königreiche Sachsen zu Chemnitz am 9. Juli 1876.“ Na strani 5. stoji: „Wir knüpfen hieran noch ein Wort über die Bestrebungen Bezenšek's Landtagsstenograf in Agram, der in seiner das Gabelsberger'sche System für die südslavischen Sprachen, slovenisch, kroatisch und serbisch, vertretenden Zeitschrift zugleich die Aufgabe zu lösen sucht, den Südslaven, deren Schriftsprache übereinstimmt, auch die Wohlthat einer einheitlichen Schrift zu gewähren, während jetzt die Serben des cyrillischen Alphabets, das dem russischen gleicht, sich bedienen, die Slovenen und Kroaten dagegen das lateinische anwenden. Das Interesse, mit welchem in den beteiligten Kreisen diese Bestrebungen verfolgt werden, spricht am besten für die grosse Bedeutung derselben, die Resultate aber, welche Prof. Dr. Zeibig bei der Hegerfeier kennen zu lernen Gelegenheit hatte, verheissen dieser Tendenz einen nachhaltigen Erfolg.“ — Izdavatelj tega spisa je kr. sten. institut v Draždanih. Spisatelj: Prof. Dr. Heyde i Oppermann.

Ko smo videli, da se naše podvzetje vsestrano i na takov način odobrava, da si niti prej misliti nismo mogli, bila nam je to dovoljna moralna podpora, ter nismo se te velike postavljene si zadače preplašili, niti pri tem težavnem poslu upešali.

Materijalna podpora, koje smo se nadjali, tudi nij izostala, nego so nas Slovenci v tem obziru uprav iznenadili z velikim brojem naročnikov. — Tako smo srečno preživeli jedno leto, srečno zmagali težave prvega početka. Uspeh, kojega vidimo za sebo, nam je v novo spodbujo, i od dne do dne množeči se interes za našo znanost, daje nam najlepše nade za bodočnost. Lepa znanost naša — stenografija — širi se od dne do dne, med vsemi narodi, broj stenografov tako brzo narašča,

da čim dalje tim bolje prestaje dvojba o izvršljivosti izreke F. Gabelsbergerja: „Stenografija bode pismom vsih izobraženih ljudi.“

Naša želja i cilj našega delovanja je torej ta, da Jugoslavanjani ne bodo poslednji med onimi narodi, koji so se s stenografijo upoznali, nego da na potu napredovanja v tej, kakor i v vsakej drugej znanosti čim prej do savršenosti dospejo.

Da pak to dosežemo, je za sedaj najprikladnejše sredstvo čitanje našega lista. Posebno naj bi to naša mladež nikedar ne zamudila, nego naj bi gledala, da se v tem predmetu dobro izobrazi, da s časom iz nje narastejo dobri stenografi i vešči učitelji te znanosti.

„Jugoslav. Stenograf“ bode torej kakor dosedaj, tako tudi v bodoče tako uredovan, da dela propagando za stenografijo. Program njegov ostane mu v bitnosti nepromenjen, a v pojedinostih bode toliko razširjen, da se bode, ker je glavni del teorije vže svršen, bolje na praktično stran obzir vzel; i v to svrhu priobčevali se bodo zabavni i podučni spisi (kolikor mogoče izvorni) v stenografskem pismu (v prilogu), a v glavnem listu stal bo njihov prevod z običnim pismom. Razven tega donášal bode uvodne članke o svojej stroki, dopise iz različnih krajev o tem, kako tamo stenografija stoji, kako napreduje itd. Glasnik bode, kakor dosedaj, preskrbljen s primernim gradivom. — Da nam bode pak mogoče ta program dobro izvesti, prosimo za duševno podporo; čim več je spisateljev, tim zanimiveji je list, — i tim več ima naročnikov. Zajedno moramo pri tej priliki omeniti, da smo pripravljeni naš list razširiti tako, da se bode vsaki mesec izdajal, ako nam ostano vsi naročniki zvesti, i ako se še kakih 50—100 novih prijavi. Nadjamo se scer, da nam se nijeden letošnji naročnik ne bode izneveril, ker mislimo, da je vsaki tega mnjenja, da nam je bar jeden jedini list na tem polju potreben, i da je vredno da se podpira; no danes nečemo še reči za sigurno, da bode „Stenograf“ vsaki mesec izhajati počel, nego ćemo počekati, dok vidimo rezultat prijave naročnikov. Prosili bi tudi, naj nam vsaki, kdor je za to, da bi list vsaki mesec izhajal in bi se cena njegova povećala za 1 for., to piše ali javi onom prilikom, kedar se bode aboniral. Ako bode većina za to, izdali bodemo 1. broj še meseca januarja, i po tem redovito vsaki mesec jeden broj; ako pak ne, ostali bodemo pri tem, kakor letos, samo bodemo pazili na to, da list točno 20. dne vsakega drugega meseca izide.

Naročnina (predplata), koja iznosi za celo leto samo 1 for. 40 novč., naj nam se izvoli čim prej poslati po pošt. nakaznicah (naputnicah). — Konečno prosimo one gg. abonente, koji so nam še za prošlo leto dolžni, da skoro plačati izvole.

Uredništvo i uprava.

☛ Celi lanski tečaj „Jug. Stenografa“, kojega imamo samo še nekoliko iztisov, more se dobiti pri administraciji vezan po 2 for.

K. S. 32.

I. Osobna zaimena

1 ja, sl. jak

2 mene 2 me

3 meni 3 mi

4 menom sl. menojj.

5 mi

6 nas

7 nam

8 nami.

1 ti

2 tebe 2 = 2 te

3 tebi 3 ti

4 tobom sl. tebojj.

5 vi

6 vas

7 vam

8 vami.

9 sebe 9 se

10 sebi 10 si.

II. Posjedovna zaimena.

r moj	r moja	r moje
r mojega	r moje	r mojega
r mojemu	r mojoj, sl. -ej	itd.
r mojem	r moju, sl. -ó	
r mojim.	r mojom, sl. -o.	
— r moji, r mojih, r mojim r mo- je, r mojimi.		
r tvoj	r tvoja	r tvoje
r tvojega	r tvoje	r tvojega
r tvojemu	r tvojoj, sl. -ej	itd.
r tvojem	r tvoju, „ - ó	
r tvojim.	r tvojom, „ - ojj.	
— r tvoji, r tvojih, r tvojim, r tvoje, r tvojimi.		
e svoj	e svoja	e svoje
e svojega	e svoje	e svojega
e svojemu	e svojoj, sl. -ej	itd.
e svojem	e - e svoju	
e svojim.	e svojom sl. svojoj).	
— e svoji, e svojih, e svojim e svoje, e svojimi.		

c njegov c njegova c njegovo
 c njegovoga, st. ega, c njegove itd.
 c njegovomu, „-emu, c njegovoj, st. -ej
 c njegovom, „-om, c = c njegovu
 c njegovim, „-im. c njegovom, -o.
 — c njegovi, c Njegovih, c nje-
 govim, c njegove, c Njegovimi.

~ njenin st. njen, ~ njenina st.
 njena, ~ njenino st. njeno, itd.

& njihov, & njihova, & njihovo,
 & njihovoga, & = & njihovomu, & njiko-
 ve, & = & njihovih, & njihovimi itd.

& naš, & naša = ~; & naše = ~,
 & = ~ našega & našemu itd.

o vaš, & vaša (= &); & vaše itd.

Primeri.

c: n b o o, i l l t - s l v, c p
 L m - n l t, e, t o e p - & d n t - & p e d
 p - t o d t - t o v g e r n, l r g t - w z e
 (= e) c l t - c l e, c e, l t - l t e, l r
 & - n e - n y e r n - e - e - t l e n o s -

III. Pokazna zaimena.

ja ovaj, ja ova, ja ovo
 ovoga sl.-ega ove ovoga itd.
 ovomu „ - emu ovoj sl.-ej
 ovom „ - em ovu
 ovim, ovom sl.ovo.

— ovi, ove, ova, ovih,
 ovimi.

taj sl. ta, ta, to
 toga „ tega t te toga itd.
 tomu „ temu k(ł)toj - v sl. tej
 tom „ tem tu sl. to
 k tim tom „ to.

— ti, te, ta, tih, k tim,
 timi (temi).

onaj, ona, ono
 onoga sl.-ega one onoga itd.
 onomu „ - emu onoj sl.-ej
 onom „ - em onu „ - o
 onim, onom „ - o.

— oni, one, ona, onih,
 onimi.

g ovakar(-ov), g -va, g -vo, es -voga.
 ovaki, ovaka, ovako, es -koga.

g onakar, g -va, g -vo, es, -vog.

g kakar, g -va, g -vo, es -voga.

v karki, v karka, v kako, v -voga.

ʃ takar(-ov), ʃ -va, ʃ -vo, ʃ -ega.

ʃ taki, ʃ taka, ʃ tako, ʃ -ega.

ʃ isti, ʃ ista, ʃ isto.

~ ini, ~ ina, ~ ino, ~ inoga ~ ino ito.

ʒ nikkakar(-ov), ʒ -a, ʒ -o.

~ nikkaki, ~ -a, ~ -o.

~~~~~

ʒ istotakar, ʒ -a, ʒ -o, ʒ -ega.

č ovoliki, č -a, č -o, č -ega.

ʒ onoliki, ʒ -a, ʒ -o, ʒ -ega.

ʃ toliki, ʃ -a, ʃ -o, ʃ -ega.

~ koliki, ~ -a, ~ -o, ~ -ega.

~ metkoliki, ~ -a, ~ -o.

~ svaki sl. vaki, ~ -a, ~ -o, ~ -ega.

~ svakako, sl. vakakko.

~ Roji god, sl. Roji koli. ~ tko god sl.
 kdor koli.

~~~~~

IV. Upitna i odnosna zaimena.

~tko sl. kdo. / što
 ~koga (r) b česa (r)
 ~komu (r) b čemu (r)
 ~kom b čem
 ~kom b čim.

~koji (ki) (kateri) ~koja ~koje
 ~kojega ~koje ~kojegita.
 ~kojemu ~kojoj sl. kojelij.
 ~kojem ~koju
 ~kojim ~kojom sl. kojio.
 — ~koji, ~kojih, ~kojimi itd. (~koj)
 b čiji, b čija, b čije, b čijega itd.

Primeri:

~d'g' - ~'g'w - l' / e - ~'r'z'g'
 e t z, ~'l' e e - ~'s' e ~'u e s -
 k' u o' s' ~'s' l' - / ~'u ~'u ~'u
 ~'e ~'s' t' b ~'u s' l.

V. Neopredeljena zaimena.

~netko sl. nekdo, ~itko sl. ikdo
 ~svatko, sl. svakdo(r), ~ ~ ~ net. - a, - o. =
 ~netkoji, ~netkoja, ~netkoje.

Primeri.

Handwritten text in a shorthand system, consisting of several lines of symbols and letters.

List mladomu stenografu.

II. 1876. 31. 12.

Handwritten text in shorthand, starting with a list of symbols and letters.

Handwritten text in shorthand, continuing the list or notes.